

Användarstöd för intygande om deltagande i praktiktära forskning

Om praktiktära forskning

Praktiktära forskning definieras här som forskning som genomförs i samverkan mellan förskolläraryrket och lärarprofessionen och forskare, utifrån förskolans och skolans behov av kunskap för att förbättra verksamheten.¹ Praktiktära forskning är en av tre former av kompetensutveckling som ingår i det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare:

- Akademiska kurser
- Praktiktära forskning
- Kollegialt lärande

Att delta i praktiktära forskningsprojekt kan vara meriterande i det nationella meriteringssystemet.

Kopplingen till det nationella meriteringssystemet

En legitimerad lärare eller förskollärare som deltar i praktiktära forskning kan använda det som meriteringsgrund för meriteringsnivå 2 i det nationella meriteringssystemet. Läraren eller förskolläraren ska då aktivt ha deltagit i hela eller delar av en forskningsprocess, från initiering till genomförande och redovisning av resultat.² En samlad beskrivning av villkoren för meriteringsnivå 2 finns på Skolverkets webbplats.

Villkor för att praktiktära forskning ska vara meriterande

För att deltagande i praktiktära forskning ska vara meriterande ska forskningsarbetet motsvara 5 veckors heltidsstudier eller 200 timmar. Om villkoret är uppfyllt kan lärarens eller förskollärarens deltagande i praktiktära forskning ersätta 7,5 högskolepoäng vid en ansökan om meritering enligt meriteringsnivå 2.

Om en deltagare inte uppnår tidsvillkoret genom deltagande i ett forskningsprojekt kan tid från flera forskningsprojekt räknas samman. Deltagaren ska då bifoga fler än ett intyg om deltagande i praktiktära forskning till sin meriteringsansökan. Den vetenskapliga ledaren för respektive forskningsprojekt behöver då intyga lärarens eller förskollärarens deltagande var för sig.

¹ Se 1 kap. 4 § förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare.

² Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2025:431) om meritering inom det nationella meriteringssystemet för legitimerade lärare och legitimerade förskollärare

Det finns ingen begränsning bakåt i tiden för när ett praktiktäna forskningsprojekt ska ha genomförts för att kunna ligga till grund för en meritering. Uppgifterna i intyget behöver dock gå att verifiera genom till exempel en skriftlig projektdokumentation.

Den vetenskapliga ledaren intygar

Det är den vetenskapliga ledaren eller person med motsvarande roll som ska intyga lärarens eller förskollärarens deltagande i det praktiktäna forskningsprojektet.

För den vetenskapliga ledaren innebär det att lämna uppgifter om sig själv som forskningsansvarig och uppgifter om den deltagande läraren eller förskollärare. De uppgifter som ska lämnas är anpassade för att minska möjligheterna att spåra enskilda individer som på något sätt ingått eller varit involverade i en forskningsstudie.

Ett aktivt deltagande förutsätter en samverkan i forskningsprocessen där lärare och forskare engagerar sig i processen tillsammans. I en sådan samverkan riktar båda parter sin uppmärksamhet mot ett gemensamt forskningsobjekt och bidrar med sina respektive kunskaper, perspektiv och professionella kritiska blick. En lärare eller förskollärare som haft en roll att enbart skapa eller iscensätta praktiska förutsättningar utan en direkt anknytning i övrigt till forskningsprocessen kan därför inte anses ha deltagit aktivt.

Den vetenskapliga ledaren ska uppskatta den tid läraren eller förskollärare deltagit i det praktiktäna forskningsprojektet. Tiden anges antingen i antal veckor, dagar eller timmar efter vad som anses vara lämpligt.

Om den vetenskapliga ledaren

Den vetenskapliga ledaren som lämnar ett intygande om deltagande i ett praktiktäna forskningsprojekt behöver minst ha en doktorsexamen.

Den vetenskapliga ledaren ska vara knuten till ett lärosäte genom anställning eller affiliering, en medverkande organisation eller ha en anställning hos en skolhuvudman.

Minimera risken för att forskningsetiska problem uppstår

När den vetenskapliga ledaren lämnar uppgifter i intyget är det viktigt att hålla det forskningsetiska åtagandet aktuellt. Detta för att minimera risken för att tidigare anonymiserade uppgifter kopplade till ett forskningsprojekt ska kunna spåras. Tidigare anonymiserade uppgifter kan på nytt bli spårbara om ett forskningsprojekt, en skola, lärare, vetenskaplig ledare med mera kan kopplas samman.

Formuläret för intygande om deltagande i praktiktäna forskning och användarstödet har utarbetats av Skolverket i samverkan med verksamheter för praktiktäna forskning hösten 2025.